

XXIVC 565/11

WYROK CZĘŚCIOWY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2012r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział XXIV Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Dominiak

Protokolant: Joanna Częścik

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2012 r.

w Warszawie na rozprawie sprawy

z powództwa Stowarzyszenia (...) w W.

przeciwko (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zobowiązuje pozwanego (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. do udzielenia w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku częściowego informacji i wskazania:

- jakie programy telewizyjne, zawierające utwory słowne, muzyczne, słowno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne, w tym wykorzystywane w utworach audiowizualnych pozwany reemitował, w okresie od 17 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku, ze wskazaniem dla poszczególnych programów w poszczególnych programów w poszczególnych miesiącach: liczby gniazd abonenckich abonentów będących osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi nie mającymi osobowości prawnej;
- jakie programy telewizyjne, zawierające utwory słowne, muzyczne, słowno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne, w tym wykorzystywane w utworach audiowizualnych, pozwany nadawał w okresie od 17 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku;
- informacji o wysokości wszystkich wpływów brutto(z wyłączeniem podatku VAT) uzyskanych w związku z prowadzoną działalnością nadawczą, w okresie od dnia 17 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku, zwłaszcza reklam, ogłoszeń, komunikatów, programów sponsorowanych, sprzedaży czasu antenowego, umów barterowych, świadczeń tekstowych, dotacji, subwencji i innych świadczeń i innych wpływów związanych z promowaniem w postaci bezpośredniej lub pośredniej usług, towarów bądź firm, ze wskazaniem, którego miesiąca dotyczy;

2. zobowiązuje pozwanego (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. do przekazania powodowi Stowarzyszeniu (...) w W. w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku częściowego wykazów nadań utworów rozpowszechnianych przez pozwanego w okresie od 17 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku, w ramach nadawania przez pozwanego programów telewizyjnych, uwzględniając w nich czas i długość (w minutach) nadania, kategorie utworu (utwory literackie, dramatyczne, dramatyczno-muzyczne, muzyczno-choreograficzne) oraz zasięg programu(program ogólnopolski, program lokalny).

UZASADNIENIE

W punkcie pierwszym pozwu z dnia 9 marca 2011 r. Stowarzyszenie (...) z siedzibą w W. wniosło o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki z o.o. kwoty 22.452.922,80 zł z odsetkami od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty tytułem trzykrotności należnego wynagrodzenia autorskiego za eksploatację w okresie od dnia 17 października 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. na platformie cyfrowej „(...)” utworów z repertuaru powoda (poprzez reemisję i nadawanie programów telewizyjnych). W punkcie drugim pozwu powód wniósł o zobowiązanie pozwanej, w trybie art. 105 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 ze zm. – dalej jako: „u.p.a.p.p.”), do udzielenia w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku częściowego następujących informacji: a) jakie programy telewizyjne zawierające utwory słowne, muzyczne, słowno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne, w tym wykorzystywane w utworach audiowizualnych, pozwana reemitowała w okresie od dnia 17 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku, ze wskazaniem dla poszczególnych programów w poszczególnych miesiącach: liczby abonentów będących osobami fizycznymi i liczby gniazd abonenckich abonentów będących osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi niemającymi osobowości prawnej, b) jakie programy telewizyjne zawierające utwory słowne, muzyczne, słowno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne, w tym wykorzystywane w utworach audiowizualnych, pozwana nadawała w okresie od dnia 17 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku, c) o wysokości wszystkich wpływów brutto (z wyłączeniem podatku VAT) uzyskanych w związku z prowadzoną działalnością nadawczą w okresie od dnia 17 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku, w tym zwłaszcza z: reklam, ogłoszeń, komunikatów, programów sponsorowanych, sprzedaży czasu antenowego, umów barterowych, świadczeń tekstowych, dotacji, subwencji i innych świadczeń oraz innych wpływów związanych z promowaniem w postaci bezpośredniej lub pośredniej usług, towarów bądź firm, ze wskazaniem, którego miesiąca dotyczą, d) wykazów nadań utworów rozpowszechnianych przez pozwaną w okresie od dnia 17 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku w ramach nadawania przez nią programów telewizyjnych, uwzględniając w nich czas i długość (w minutach) nadania, kategorię utworu (utwory literackie, dramatyczne, dramatyczno-muzyczne, muzyczno-choreograficzne) oraz zasięg programu (program ogólnopolski, program lokalny). Powód domagał się wydania wyroku częściowego w odniesieniu do zawartego w punkcie drugim pozwu żądania obejmującego zobowiązanie pozwanej do udzielenia informacji. (pozew - k. 2-20)

Uzasadniając powództwo, powód oświadczył, że jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych oraz słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym, w szczególności na takich polach eksploatacji jak reemisja czy nadawanie za pośrednictwem wizji lub fonii przewodowych albo bezprzewodowych przez stacje naziemne i za pośrednictwem satelity, uprawnioną do zarządzania tymi prawami na podstawie zezwolenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, korzystającą z domniemania wynikającego z art. 105 ust. 1 u.p.a.p.p. Powód wskazał, że jako organizacja zbiorowego zarządzania w zakresie wskazanych w zezwoleniu pól eksploatacji jest uprawniony do zawierania umów upoważniających podmioty trzecie do korzystania z praw, którymi zarządza oraz do pobierania wynagrodzeń za eksploatację pozostających w jego repertuarze utworów w celu wypłat należnych wynagrodzeń na rzecz poszczególnych autorów. Powód dodał, że działa i pobiera należne wynagrodzenia na podstawie przyjętych przez niego tabel wynagrodzeń. Podniósł, że pozwana w ramach prowadzonej działalności gospodarczej dokonuje reemisji programów zawierających utwory z jego repertuaru oraz jest nadawcą programów telewizyjnych(...) i (...). Powód stwierdził, że pozwana korzysta bez zezwolenia z utworów pozostających w jego zarządzie i mimo obowiązku nie wypłaca wynagrodzenia należnego autorom. Powołując się na uprawnienie z art. 70 u.p.a.p.p. do dochodzenia wynagrodzenia należnego twórcom z tytułu eksploatacji utworów audiowizualnych, powód podał, że domaga się od pozwanej zapłaty trzykrotności stosownego wynagrodzenia w myśl art. 79 ust. 1 u.p.a.p.p. przyjmując, że działanie pozwanej w postaci reemisji i nadawania utworów bez zezwolenia i bez uiszczenia wynagrodzenia było zawinione. Powód wyjaśnił, że suma dochodzona pozwem stanowi trzykrotność wynagrodzenia, które byłoby należne tytułem udzielenia przez niego zgody na korzystanie z jego repertuaru i obejmuje trzykrotność sumy wynagrodzeń należnych za poszczególne pakiety i za nadawanie programów (...) i (...). Powód oświadczył, że wskazana przez niego w pozwie kwota jest sumą wstępnie wyliczoną, określoną na podstawie dostępnych mu danych do chwili sporządzenia pozwu, zaś w celu wyliczenia ostatecznej kwoty żądanej od pozwanej potrzebuje on informacji i dokumentów wymienionych w punkcie drugim pozwu. Powód zapewnił, że obecnie nie dysponuje danymi wystarczającymi do

określenia ostatecznej wysokości roszczenia o zapłatę, stąd dopiero wnioskowane informacje i dokumenty pozwolą mu na końcowe obliczenie należnego mu wynagrodzenia. Powód podkreślił, że wnioskowane w punkcie drugim pozwu informacje znajdują się w posiadaniu pozwanej i są one niezbędne dla końcowego wyliczenia wynagrodzenia na podstawie stosowanych przez niego tabel wynagrodzeń. (pozew - k. 2-20)

W odpowiedzi na pozew (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa. Zdaniem pozwanej, powód nie wykazał uprawnienia do zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do utworów wykorzystywanych przez spółkę na polach eksploatacji reemisja satelitarna i nadawanie satelitarne. Pozwana zakwestionowała ustawowe, obowiązkowe pośrednictwo powoda przy zawieraniu umów obejmujących udzielenie licencji na eksploatację utworów audiowizualnych, w tym utworów wkładowych na polu eksploatacji reemisja satelitarna. Zaprzeczyła, aby korzystała z utworów audiowizualnych bez umowy i w sposób zawiniony, skoro zawarła wiele jednostkowych umów z nadawcami, dysponentami autorskich praw majątkowych, ze Stowarzyszeniem (...) reprezentującym prawa współtwórców i producentów utworów audiowizualnych, zaś w latach 2006-2010 prowadziła z powodem negocjacje ugodowe. Pozwana zapewniła, że nie spoczywał na niej obowiązek odprowadzania tantiemów ustawowych (art. 70 ust. 2¹ u.p.a.p.p.) na rzecz powoda tytułem dodatkowego wynagrodzenia licencyjnego za reemisję. Wskazała, że powód nie wykazał szkody w tym zakresie. W ocenie pozwanej powód nie wykazał też, że jego prawa „wypierają” prawa producentów utworów audiowizualnych eksploatowanych przez pozwaną, a przez to nie obalił domniemania nabycia prawa przez producenta utworu audiowizualnego. Pozwana podniosła zarzut nadużycia przez powoda prawa podmiotowego przyznanego mu w decyzji wyrażającej zgodę na zbiorowe zarządzanie poprzez dokonanie próby wielokrotnego licencjonowania i pobierania wynagrodzenia od eksploatacji utworów audiowizualnych, w tym utworów wkładowych. Wskazała, że nie dokonywała reemisji w odniesieniu do kilkudziesięciu programów dostępnych w ofercie programowej platformy „(...)”. Pozwana zwróciła również uwagę na wadliwość żądania pozwu. (odpowiedź na pozew - k. 368-396)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Stowarzyszenie (...) z siedzibą w W. (dalej jako: Stowarzyszenie (...)) jest organizacją zrzeszającą autorów między innymi w celu reprezentowania ich interesów związanych z ochroną w zakresie prawa autorskiego. Do celów stowarzyszenia należy w szczególności ochrona praw autorskich, w tym wykonywanie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. (dowód: odpis aktualny z rejestru stowarzyszeń - k. 22-28, statut - k. 434-438)

Decyzją z dnia 28 lutego 2003 r. Minister Kultury zmienił decyzję Ministra Kultury i Sztuki z dnia 1 lutego 1995 r. zmodyfikowaną decyzją z dnia 23 października 1998 r. W wyniku dokonanej zmiany, działając na podstawie art. 104 ust. 3 u.p.a.p.p., Minister Kultury udzielił Stowarzyszeniu (...) zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów: słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych oraz słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym, na następujących polach eksploatacji: a) utrwalanie, b) zwielokrotnianie, c) wprowadzanie do obrotu, d) wprowadzanie do pamięci komputera, e) publiczne wykonanie, f) publiczne odtwarzanie, g) wyświetlanie, h) wystawianie, i) użyczenie i najem, j) nadanie za pomocą wizji lub fonii przewodowej albo bezprzewodowej przez stację naziemną, k) nadanie za pośrednictwem satelity, l) reemisja, m) publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym. (dowód: decyzje - k. 399-400, k. 426-427, k. 432-433)

Stowarzyszenie (...), jako organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do utworów wskazanych w zezwoleniu Ministra Kultury w zakresie wymienionych tam pól eksploatacji, zawiera umowy upoważniające inne podmioty do korzystania z tych praw, którymi zarządza. Na podstawie takich umów Stowarzyszenie (...) pobiera wynagrodzenie za eksploatację przez te podmioty praw, które pozostają w jego zarządzie, w celu wypłaty należnych wynagrodzeń na rzecz uprawnionych autorów. Wysokość wynagrodzenia za udzielenie upoważnienia do korzystania z zarządzanych praw Stowarzyszenie (...) określa na podstawie opracowanych przez siebie tabel stawek wynagrodzeń autorskich, które mają na celu ujednoczenie zasad stosowanych przez stowarzyszenie przy zawieraniu umów z użytkownikami i przy dochodzeniu roszczeń. W latach 2009-2010, według stosowanej przez Stowarzyszenie (...) tabeli stawek wynagrodzeń autorskich za reemisję utworów, stawka wynagrodzenia za reemisję utworów była

naliczana za dany miesiąc od jednego abonenta za każdy program, przy czym gdy abonentem była osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, stawka wynagrodzenia odnosiła się do każdego gniazda abonenckiego objętego umową z operatorem. Według stosowanej przez Stowarzyszenie (...) w latach 2009-2010 tabeli stawek wynagrodzeń autorskich za radiowe i telewizyjne nadawanie utworów oraz równoczesne i integralne rozpowszechnianie utworów w sieciach kablowych, stawka wynagrodzenia była uzależniona od charakteru utworu (czy należał do kategorii „małych praw” czy „wielkich praw”), rodzaju nadawanego programu (informacyjny, filmowy, ogólny, muzyczny), od rodzaju nadawcy. W przypadku nadań utworów z zakresu „małych praw” w ramach telewizji niepublicznej stawka była określona procentowo, a podstawę obliczenia wynagrodzenia stanowiły wszystkie wpływy brutto (z wyłączeniem podatku VAT) uzyskane w związku z prowadzoną działalnością nadawczą, w tym zwłaszcza z: reklam, ogłoszeń, komunikatów, programów sponsorowanych, sprzedaży czasu antenowego, umów barterowych, świadczeń tekstowych, dotacji, subwencji, innych świadczeń i innych wpływów związanych z promowaniem w postaci bezpośredniej lub pośredniej usług, towarów bądź firm. W przypadku nadań utworów z zakresu „wielkich praw” w ramach telewizji stawka była określona kwotowo za każdą minutę nadania utworu, a wynagrodzenie było obliczane na podstawie czasu nadania poszczególnych utworów. (dowód: tabele wynagrodzeń - k. 30-38; okoliczności bezsporne)

Stowarzyszenie (...) zarządza prawami autorskimi na podstawie powierzenia w zbiorowe zarządzanie praw autorskich przez poszczególnych autorów oraz w oparciu o umowy zawarte z zagranicznymi organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. (dowód: oświadczenia - k. 117-198, k. wykaz stowarzyszeń - k. 199-202, k. 478-480)

(...) Sp. z o.o. w latach 2009-2010 prowadziła działalność gospodarczą polegającą między innymi na nadawaniu programów telewizyjnych. Była nadawcą posiadającym koncesję na rozpowszechnianie drogą satelitarną programów telewizyjnych (...) i (...). Zajmowała się również odpłatnym rozpowszechnianiem podmiotom trzecim programów telewizyjnych, nadawanych pierwotnie przez innych nadawców, drogą przejmowania ich w całości i bez zmian od organizacji telewizyjnych poprzez równoczesne i integralne przekazywanie tych programów do powszechnego odbioru, to jest reemisją. Reemisją objęte były programy polskie oraz zagraniczne. W latach 2009-2010 (...) Sp. z o.o. zarządzała platformą „(...)” - platformą satelitarną oferującą szeroki odbiór programów, w tym w technologii HD. Ofertę programową platformy „(...)” stanowiły kanały telewizyjne pogrupowane w sześć pakietów tematycznych - pakietów podstawowych (Informacja i rozrywka, Hity filmowe, Kultura nauka świat, (...) i motoryzacja, Dzieci, Style moda muzyka). Poza pakietami podstawowymi na platformie „(...)” były dostępne dodatkowe programy pogrupowane w promocyjne pakiety tematyczne lub dostępne osobno (opcje dodatkowe do pakietów). W ramach wymienionych pakietów (...) Sp. z o.o. dokonywała reemisji programów. Wobec kilkudziesięciu programów dostępnych w ofercie programowej platformy „(...)” (...) SP. z o.o. nie dokonywała reemisji programów. (dowód: odpis aktualny z rejestru przedsiębiorców - k. 342-344, wydruki z wykazem koncesji - k. 39, wykazy programów - k. 40-55, kopie z gazety telewizyjnej z przykładową zawartością programów - k. 56-116, wydruki ze stron internetowych - k. 331-335, k. 338, informacja z Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji - k. 397-398; okoliczności bezsporne)

W skład programów reemitowanych i nadawanych przez (...) Sp. z o.o. w latach 2009-2010 wchodziły między innymi utwory, do których prawa autorskie pozostawały w zarządzie Stowarzyszenia (...), w tym utwory słowne, muzyczne, słowno-muzyczne i choreograficzne w utworach audiowizualnych. W latach 2009-2010 (...) Sp. z o.o. bez zgody Stowarzyszenia (...) korzystała z utworów pozostających w zarządzie tego stowarzyszenia na polu reemisja i nadawanie (za pośrednictwem satelity). Z tego tytułu nie uiszczała na rzecz Stowarzyszenia (...) żadnych kwot. (...) Sp. z o.o. nie zawarła żadnej umowy ze Stowarzyszeniem (...), na mocy której byłaby upoważniona przez to stowarzyszenie na korzystanie w latach 2009-2010 z utworów pozostających w jego zarządzie na wymienionych wyżej polach eksploatacji. (...) Sp. z o.o. a Stowarzyszeniem (...) toczyły się rozmowy co do zapłaty wynagrodzenia za korzystanie przez spółkę w latach 2009-2010 z utworów pozostających w zarządzie stowarzyszenia na polach eksploatacji reemisja i nadawanie za pośrednictwem satelity. (dowód: oświadczenia - k. 117-198, przykładowe wykazy nadań i metryki utworów - k. 203-330, lista spotkań - k. 448; okoliczności bezsporne)

Stowarzyszenie (...) nie dysponuje niezbędnymi danymi do wyliczenia - w oparciu o stosowane przez siebie tabele wynagrodzeń - należności z tytułu korzystania od 17 października 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku przez (...) Sp. z o.o. z utworów, do których prawa pozostają w zarządzenie stowarzyszenia, na polach reemisja i nadawanie. W

szczegółności, po pierwsze, Stowarzyszenie (...) nie dysponuje informacjami, jakie programy telewizyjne, zawierające utwory słowne, muzyczne, słowno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne, w tym wykorzystywane w utworach audiowizualnych, (...) Sp. z o.o. reemitowała od dnia 17 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku. Stowarzyszenie (...) nie posiada danych o przypadającej na dany program (spośród reemitowanych przez spółkę) w poszczególnych miesiącach liczbie abonentów będących osobami fizycznymi i liczbie gniazd abonenckich abonentów będących osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi niemającymi osobowości prawnej. Po drugie, Stowarzyszenie (...) nie dysponuje informacjami, jakie programy telewizyjne, zawierające utwory słowne, muzyczne, słowno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne, w tym wykorzystywane w utworach audiowizualnych, (...) Sp. z o.o. nadawała od dnia 17 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku. Po trzecie, Stowarzyszenie (...) nie dysponuje informacjami o wysokości wszystkich wpływów brutto (z wyłączeniem podatku VAT) uzyskanych przez (...) Sp. z o.o. w poszczególnych miesiącach w związku z prowadzoną działalnością nadawczą od dnia 17 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku, w tym zwłaszcza z: reklam, ogłoszeń, komunikatów, programów sponsorowanych, sprzedaży czasu antenowego, umów barterowych, świadczeń tekstowych, dotacji, subwencji i innych świadczeń oraz innych wpływów związanych z promowaniem w postaci bezpośredniej lub pośredniej usług, towarów bądź firm. Po czwarte, Stowarzyszenie (...) nie dysponuje wykazami nadań utworów rozpowszechnianych przez (...) Sp. z o.o. od dnia 17 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku w ramach nadawania programów telewizyjnych, w tym programów (...) i (...), które to wykazy zawierałyby dane o: czasie i długości (w minutach) nadania, kategorii utworu (spośród katalogu: utwory literackie, dramatyczne, dramatyczno-muzyczne, muzyczno-choreograficzne) oraz zasięgu programu (czy program ogólnopolski, czy lokalny). W obecnej chwili Stowarzyszenie (...) dokonało wyliczeń wynagrodzenia należnego, jego zdaniem, od (...) Sp. o.o. za okres od 17 października 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., opierając się o własne szacunki oraz posiadane, niepełne dane, w tym dane ogólnodostępne, materiały prasowe czy informacje zamieszczone w Internecie. Dla pełnego, według Stowarzyszenia (...), wyliczenia wynagrodzenia należnego jemu od (...) Sp. z o.o. stowarzyszenie potrzebuje informacji od tej spółki niezbędnych do ustalenia danych pozwalających wyliczyć wynagrodzenie w oparciu o stosowane przez stowarzyszenie w latach 2009-2010 tabele wynagrodzeń. (okoliczności bezsporne)

Po wydaniu przez Ministra Kultury i Sztuki decyzji z dnia 1 lutego 1995 r. o zezwoleniu Stowarzyszeniu (...) na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do wymienionej w decyzji kategorii utworów Stowarzyszenie (...) podjęło w latach 1996-1997 starania o rozszerzenie udzielonego zezwolenia poprzez objęcie zezwoleniem na zbiorowe zarządzanie także zarządzania prawami autorskimi do utworów audiowizualnych. Stowarzyszenie (...) oponowało przeciwko wnioskowi Stowarzyszenia (...). Minister Kultury i Sztuki nie uwzględnił wówczas wniosku Stowarzyszenia (...). (dowód: pisma Stowarzyszenia (...) - k. 401-402, 406-409, 413-425, pismo Stowarzyszenia (...) - k. 403-405, decyzja - k. 410-412)

Stowarzyszenie (...) z siedzibą w W. (dalej jako: (...)) jest organizacją zrzeszającą twórców filmowych oraz inne podmioty, których działalność związana jest z twórczością filmową, w celu reprezentowania ich interesów zawodowych, twórczych i wynikających z ochrony w zakresie prawa autorskiego i praw pokrewnych, w tym osoby fizyczne i prawne, które podlegają ochronie praw autorskich i praw pokrewnych w zakresie utworów audiowizualnych. Do celów (...) należy między innymi ochrona praw autorskich i praw pokrewnych twórców i pomocniczo twórczych pracowników filmu. (...) jest organizacją zbiorowego zarządu prawami autorskimi działającą w oparciu o decyzję Ministra Kultury i Sztuki z dnia 29 maja 1995 r., zmienioną decyzjami z dnia 23 października 1998 r. i z dnia 28 lutego 2003 r. Na podstawie wymienionych decyzji udzielono (...) zezwolenia na zbiorowe zarządzanie: 1) prawami autorskimi do utworów audiowizualnych na następujących polach eksploatacji: a) utrwalanie, b) zwielokrotnianie określoną techniką, w tym techniką zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową, c) wprowadzanie do obrotu, d) wprowadzanie do pamięci komputera, e) publiczne odtwarzanie, f) wyświetlanie, g) najem, h) użyczenie, i) nadawanie za pomocą wizji lub fonii przewodowej albo bezprzewodowej przez stację naziemną oraz nadawanie za pośrednictwem satelity, j) reemitowanie, k) publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym; 2) prawami pokrewnymi przysługującymi producentom utworów audiowizualnych do wideogramów na następujących polach eksploatacji: a) zwielokrotnianie określoną techniką, b) wprowadzanie do obrotu, c) najem, d) użyczenie, e) odtwarzanie, f) nadawanie za pomocą wizji lub fonii przewodowej albo bezprzewodowej przez stację naziemną oraz nadawanie za pośrednictwem satelity, g) reemitowanie, h) publiczne

udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym. (dowód: statut (...) k. 439-447, decyzje - k. 428-431)

(...) Sp. z o.o. zawarła ze (...) w dniu 18 maja 2010 r. umowę generalną, na mocy której (...) udzieliło spółce zgody na reemisję utworów audiowizualnych objętych (...) w prowadzonej przez spółkę działalności gospodarczej. W przedmiotowej umowie (...) Sp. z o.o. zobowiązała się do zapłaty na rzecz (...) wynagrodzenia przysługującego producentom i współtwórcom utworu audiowizualnego za korzystanie z utworu, o którym mowa w art. 70 ust. 2¹ pkt 3 u.p.a.p.p., wypłacanego za pośrednictwem właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi. Umową objęto wynagrodzenie dla producentów utworów audiowizualnych oraz współtwórców reprezentowanych przez (...) na podstawie umowy o powierzeniu praw w zarząd, umów o wzajemnej reprezentacji oraz na zasadzie negotiorum gestor. W umowie generalnej zastrzeżono, że nie obejmuje ona praw twórców utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym, jak również tłumaczy dialogów. (dowód: umowa generalna - k. 976-982)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie wymienionych wyżej dowodów oraz w oparciu o okoliczności między stronami niesporne. Dla potrzeb wydania wyroku częściowego nie miały istotnego znaczenia dokumenty związane z tak zwanymi postępowaniami tabelowymi toczącymi się przed Komisją Prawa Autorskiego z wniosków powoda i (...), które zostały umorzone w styczniu 2012 r. W szczególności z dokumentów tych nie wynikało, aby pokrywały się zakresy zbiorowego zarządzania prawami autorskimi powoda i (...). Nie miało także znaczenia dla ustalenia istotnego w sprawie stanu faktycznego postanowienie Komisji Prawa Autorskiego z dnia 3 lutego 2010 r.

Przedłożone przez strony opinie sporządzone przez prof. dr. hab. R. M. i prof. dr. hab. J. B. nie mogły być traktowane jako dowody z opinii biegłych, ponieważ w myśl art. 278 § 1 k.p.c. dowód z opinii biegłych może stanowić jedynie opinia wykonana na podstawie postanowienia sądu. Przedmiotowe opinie stanowiły dokumenty prywatne i jako dokumenty prywatne były dowodem tego, że osoby, które je podpisały, wyraziły zawarty w nich pogląd. Dokumenty te nie korzystały z domniemania zgodności z prawdą zawartych w nich twierdzeń. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że nie może być traktowana jako dowód w procesie opinia biegłego, choćby był nim biegły sądowy, sporządzona na polecenie strony i złożona do akt sądowych, a złożone do akt ekspertyzy opracowane na zlecenie stron należy traktować jedynie jako wyjaśnienia stanowiące poparcie stanowisk stron, z uwzględnieniem wiadomości specjalnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2007 r., II CSK 77/07, LEX nr 485864).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy zaistniały podstawy do wydania wyroku częściowego w zakresie zgłoszonego w punkcie drugim pozwu żądania o zobowiązanie pozwanej do udzielenia informacji i dostarczenia dokumentacji. Przedmiotowe żądanie nadawało się do rozstrzygnięcia i było uzasadnione w świetle art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p., stąd na mocy art. 317 § 1 k.p.c. Sąd wydał wyrok częściowy, uwzględniając powództwo w tej części.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że powód posiadał legitymację procesową czynną do występowania ze sprecyzowanym w punkcie drugim pozwu żądaniem o zobowiązanie pozwanej do udzielenia informacji i dostarczenia dokumentacji. W szczególności wykazał on prawa do zbiorowego zarządzania prawami autorskimi na takich polach eksploatacji jak nadawanie satelitarne czy reemisja. Powód korzysta z domniemania wynikającego z art. 105 ust. 1 u.p.a.p.p. Stowarzyszenie (...) jest bowiem organizacją zbiorowego zarządzania w rozumieniu art. 104 ust. 1 u.p.a.p.p., o czym świadczy treść statutu stowarzyszenia i treść decyzji Ministra Kultury. Wedle art. 104 ust. 2 pkt 2 u.p.a.p.p., podjęcie zbiorowego zarządzania przez organizację zbiorowego zarządzania wymaga zezwolenia ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, które powinno - ze względu na to, że jego zakresem mogą być objęte tylko prawa do niektórych rodzajów utworów, jak też tylko niektóre sposoby eksploatacji - wskazywać rodzaje utworów, do których prawa, na oznaczonych polach, są objęte zarządzaniem. Powód jest organizacją, której minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w trybie art. 104 ust. 3 u.p.a.p.p., decyzją z dnia 1 lutego 1995 r., zmienioną decyzjami z dnia 23 października 1998 r. i z dnia 28 lutego 2003 r., udzielił zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów: słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych,

pantomimicznych oraz słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym, między innymi na takich polach eksploatacji, jak nadawanie za pośrednictwem satelity czy reemisja.

Według art. 105 ust. 1 zdanie pierwsze u.p.a.p.p. domniemywa się, że organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem oraz że ma legitymację procesową w tym zakresie. Z mocy art. 105 ust. 1 u.p.a.p.p. na rzecz powoda działa domniemanie, że - jako organizacja zbiorowego zarządzania - po pierwsze, jest uprawniony do zarządzania i ochrony w odniesieniu do praw autorskich do utworów: słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych oraz słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym (tak zwanych utworów wkładowych), w szczególności na takich polach eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem jak nadawanie za pośrednictwem satelity czy reemisja, a po drugie, ma legitymację procesową między innymi w zakresie ochrony praw autorskich do utworów: słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych oraz słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym na wymienionych polach eksploatacji. Przedmiotowego domniemania pozwana nie obaliła w toku procesu. Zgodnie z art. 105 ust. 1 zdanie drugie u.p.a.p.p. na domniemanie wynikające ze zdania pierwszego tego przepisu nie można się powołać, gdy do tego samego utworu lub artystycznego wykonania rości sobie tytuł więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania. Wskazana w art. 105 ust. 1 zdanie drugie u.p.a.p.p. sytuacja nie występuje w niniejszej sprawie.

Jak podniósł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 maja 2009 r., II CSK 701/08 (Lex nr 519312), domniemanie, o którym mowa w art. 105 ust. 1 u.p.a.p.p., „może być - jak inne domniemania prawne - obalane przez wykazanie, że dana organizacja nie jest uprawniona do zarządzania konkretnym prawem. Na przewidziane w art. 105 ust. 1 u.p.a.p.p. domniemanie nie można się też powoływać, gdy do tego samego utworu lub artystycznego wykonania rości sobie tytuł więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania. Do uchylenia omawianego domniemania nie wystarczy jednak samo wskazanie, że istnieje inna organizacja działająca w tym samym zakresie. Kwestionujący legitymację danej organizacji w odniesieniu do konkretnych praw musi ponadto wykazać, że inna organizacja działająca w tym samym zakresie powołuje się wobec niego na swój tytuł do tych samych praw”. Podzielić należy zaprezentowany w przywołanym orzeczeniu pogląd, że gdyby do obalenia domniemania przewidzianego w art. 105 ust. 1 u.p.a.p.p. wystarczyło samo wskazanie działającej w tym samym zakresie innej organizacji, to w sytuacji, w której Ministerstwo Kultury i Sztuki zezwala na działanie wielu organizacji o pokrywającym się zakresie zarządzania, domniemanie to mogłoby utracić swoje praktyczne znaczenie (por. również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 1999 r., I CKN 1139/97, OSNC 2000, nr 1, poz. 6; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 listopada 2004 r., VI ACa 297/04, Lex nr 166786).

Pozwana nie wykazała, że powód nie jest uprawniony do zarządzania prawami autorskimi do utworów: słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych oraz słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym (utworów wkładowych), w szczególności na takich polach eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem jak nadawanie za pośrednictwem satelity czy reemisja.

Pozwana nie wykazała też, aby inna niż powód organizacja rościła sobie prawa do zarządzania i ochrony prawami do tych samych utworów, do których uprawnienia obejmujące zarządzanie i ochronę przysługują powodowi. Do obalenia domniemania przewidzianego w art. 105 ust. 1 u.p.a.p.p. nie wystarcza samo kwestionowanie legitymacji powoda w zakresie uprawnienia do zarządzania i ochrony w odniesieniu do praw autorskich do utworów: słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych oraz słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym, w szczególności na takich polach eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem jak nadawanie za pośrednictwem satelity czy reemisja. Gdyby samo kwestionowanie legitymacji powoda wystarczyło do obalenia domniemania z art. 105 ust. 1 u.p.a.p.p., domniemanie to utraciłoby swoje praktyczne znaczenie. W szczególności nie zostało wykazane, że (...) jest taką organizacją, która rości sobie tytuł do tych samych utworów, które są chronione przez powoda.

Z porównania statutów powodowego stowarzyszenia oraz (...) oraz z porównania zezwoleń udzielonych przez Ministra Kultury powodowi i (...) wynika, że nie pokrywają się zakresy zarządzania powoda i (...) prawami autorskimi

w odniesieniu do reprezentowanych przez nich utworów. Powód bowiem został upoważniony do zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do utworów: słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych oraz słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym (utworów wkładowych), o czym świadczy treść zezwolenia Ministra Kultury (k. 432-433). W szczególności powód nie został upoważniony do zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do utworów audiowizualnych jako całości. Natomiast (...) zostało upoważnione do zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do utworów audiowizualnych (jako całości, a nie do utworów wkładowych) oraz prawami pokrewnymi przysługującymi producentom utworów audiowizualnych do wideogramów (zezwoenie Ministra Kultury - k. 430-431). W świetle zezwoeń Ministra Kultury uznać trzeba, że inny rodzaj praw pozostaje w zbiorowym zarządzie powoda (w szczególności prawa autorskie do utworów wkładowych, to jest do utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworach audiowizualnych) i inny rodzaj praw pozostaje w zbiorowym zarządzie (...) (prawa autorskie do utworu audiowizualnego jako całości, prawa pokrewne przysługujące producentom utworów audiowizualnych do wideogramów). Z powyższego wynika więc, że zupełnie nie pokrywają się zakresy praw autorskich, do zarządzania i ochrony których uprawnione są powodowe stowarzyszenie i (...).

Słuszność takiego uznania potwierdza w szczególności zapis w umowie generalnej z dnia 18 maja 2010 r. zawartej między pozwaną a (...), w którym podkreślono, że umowa nie obejmuje praw twórców utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym, jak również tłumaczy dialogów. Tego rodzaju postanowienie świadczy o tym, że (...) uznaje, iż nie posiada uprawnienia do zarządzania i ochrony prawami autorskimi do utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworach audiowizualnych. Uprawnieniem takim legitymuje się natomiast powód, co wynika z zezwolenia Ministra Kultury.

Za przyznaniem powodowi legitymacji procesowej czynnej w zakresie rozpoznawanego żądania o zobowiązanie pozwanej do udzielenia informacji i dostarczenia dokumentacji przemawia działające na jego rzecz domniemanie przewidziane w art. 105 ust. 1 u.p.a.p.p. Mając na uwadze zakres zezwolenia udzielonego powodowi na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi, stwierdzić trzeba, że powód ma legitymację procesową przy podejmowaniu czynności polegających na ochronie praw autorskich do utworów: słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych oraz słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym (utworów wkładowych) w szczególności na takich polach eksploatacji jak reemisja czy nadawanie za pomocą satelity. Jedną z takich czynności jest domaganie się przez powoda udzielenia przez inny podmiot określonych informacji i dostarczenia dokumentacji, które to informacje i dokumenty pozwolą na określenie rozmiaru wpływów z korzystania z tego rodzaju utworów oraz na obliczenie wynagrodzenia za korzystanie z tych utworów.

Zgodnie z art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. w zakresie swojej działalności organizacja zbiorowego zarządzania może się domagać udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentów niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez nią wynagrodzeń i opłat. Na podstawie art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. organizacji zbiorowego zarządzania przysługuje więc roszczenie o charakterze informacyjnym - uprawnienie do żądania udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentów niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez nią wynagrodzeń i opłat.

W niniejszej sprawie powód dochodzi wynagrodzenia od pozwanej za eksploataowanie utworów pozostających w jego repertuarze. Powód wykazał, że pozwana w latach 2009-2010 korzystała z utworów objętych zarządzaniem powoda. Powód przedstawił oświadczenia twórców, którzy powierzyli mu swe prawa autorskie do utworów w zbiorowe zarządzanie oraz wykaz programów reemitowanych przez pozwaną wskazujący na to, że pozwana eksploatowała utwory pozostające w zarządzie powoda. Powód nie udowodnił w sposób szczegółowy i wyczerpujący, kiedy, jakie konkretnie utwory pozostające w jego zarządzie i w jaki sposób pozwana i na jakich polach eksploatacji pozwana wykorzystywała w okresie objętym żądaniem pozwu. Jednak na obecnym etapie postępowania nie było to konieczne. Powód nie musiał też przedstawiać szczegółowego zestawienia utworów polskich i zagranicznych, do których prawami zarządza. Poza tym powód nie posiada takich danych, w oparciu o które mógłby powyższą okoliczność udowodnić. Dopiero przedstawienie przez pozwaną informacji w trybie art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. pozwoli na to powodowi. Wskazać

trzeba, że pozwana nie kwestionowała, że w ramach swojej działalności korzystała z utworów, które mogły być objęte zbiorowym zarządzaniem przez powoda.

Powód dochodzi wynagrodzenia od pozwanej na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b u.p.a.p.p. - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez niego zgody na korzystanie z utworów pozostających w jego zarządzie. Zgodnie z zasadą wynikającą z art. 17 u.p.a.p.p., twórcy przysługuje wyłączne prawo do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz do wynagrodzenia za korzystanie z utworu, w tym na polach nadawanie i reemisja (art. 50 pkt 3 u.p.a.p.p.). Pozwana była więc zobowiązana do zapłaty wynagrodzenia za korzystanie z utworów chronionych przez powoda. Do zapłaty wynagrodzenia za korzystanie z utworów (utworów wkładowych) pozostających w zarządzie powoda pozwana była zobowiązana na mocy art. 70 ust. 2¹ pkt 3 u.p.a.p.p. w zw. z art. 70 ust. 3 u.p.a.p.p. Powód wykazał, czego pozwana nie kwestionowała, że pozwana korzystała z jego utworów bez uiszczania na jego rzecz (ani na rzecz chronionych przez niego twórców). W celu ustalenia przewidzianego w art. 70 ust. 2¹ u.p.a.p.p. wynagrodzenia należnego współtwórcom, którzy powodowi powierzyli w zbiorowy zarząd przysługujące im prawa autorskie do utworów wkładowych, konieczne jest uzyskanie przez powoda, który reprezentuje prawa tych twórców i który z mocy art. 70 ust. 3 u.p.a.p.p. jest uprawniony do domagania się wynagrodzenia przysługującego im od podmiotów korzystających z utworów wkładowych, informacji i dokumentów pozwalających na określenie danych potrzebnych do ustalenia wysokości wynagrodzenia w oparciu o tabele wynagrodzeń. Z tych przyczyn dla wyliczenia wynagrodzenia dochodzonego w niniejszej sprawie powód potrzebuje informacji, które wymienił w punkcie drugim pozwu. Dla ustalenia wysokości wynagrodzenia powód stosuje przyjęte przez niego tabele wynagrodzeń. Dla pełnego wyliczenia wynagrodzenia przez powoda potrzebuje on informacji, w oparciu o które możliwe będzie ustalenie wysokości wynagrodzenia na podstawie tabel wynagrodzeń obowiązujących u niego w latach 2009-2010. Informacje te posiada pozwana, gdyż dane te dotyczą jej działalności.

Dochodzone przez powoda roszczenie o zobowiązanie pozwanej do udzielenia informacji i dostarczenia dokumentacji pozwalającej na określenie wysokości żądanego przez powoda wynagrodzenia podlegało uwzględnieniu na podstawie art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. Z wymienionego przepisu wynikał obowiązek pozwanej do udzielenia powodowi żądanych przez niego informacji i dostarczenia wskazanych przez niego dokumentów. Żądane przez powoda informacje i dokumenty były bowiem niezbędne do określenia wysokości roszczenia o zapłatę z tytułu korzystania przez pozwaną z utworów chronionych przez powoda. Celem roszczeń przewidzianych w art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. jest ułatwienie dochodzenia roszczeń o wynagrodzenie za korzystanie z praw autorskich i praw pokrewnych czy roszczeń wynikających z naruszenia autorskich praw majątkowych (zob. art. 79 ust. 1-3 u.p.a.p.p.). Pozwana nie przekazała powodowi wnioskowanych przez niego informacji i dokumentów, stąd skonstruowane przez powoda żądanie o udzielenie informacji i dostarczenie dokumentacji w pełni zasługiwało na uwzględnienie na podstawie art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. Uwzględniając cele roszczenia z art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p., porównując treść tabel wynagrodzeń obowiązujących u powoda w latach 2009-2010 z zakresem informacji obecnie posiadanych przez powoda, uzasadnione było domaganie się przez powoda od pozwanej wskazanych w punkcie drugim pozwu informacji i dokumentów dla potrzeb ustalenia wynagrodzenia za korzystanie z utworów pozostających w zarządzie powoda. Mając na względzie treść przedłożonych przez powoda tabel wynagrodzeń, stwierdzić należy, że informacje uzyskane od pozwanej w trybie art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. pozwolą powodowi na wyliczenie wynagrodzenia w oparciu o przyjęte przez niego tabele wynagrodzeń.

Z uwagi na fakt, że sprecyzowane w punkcie drugim pozwu roszczenie o zobowiązanie pozwanej do udzielenia informacji i dostarczenia dokumentacji było zasadne, na podstawie art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. w wyroku częściowym Sąd uwzględnił w całości przedmiotowe roszczenie zgodnie z żądaniem pozwu. Sąd określił w przedmiotowym wyroku, że pozwana ma udzielić informacji i dostarczyć dokumentację (wykazu nadań) w terminie 14 dnia od uprawomocnienia się wyroku częściowego.